

ABSTRAKT: W grudniu 2022 roku odeszła Krystyna Gutowska-Dudek, kuratorka zbiorów malarstwa kolekcji wilanowskiej. Urodziła się w Warszawie. Dyplom uzyskała w 1964 roku na Wydziale Historii Sztuki Uniwersytetu Warszawskiego u prof. dr. Władysława Tomkiewicza. Z Wilanowem związała się w roku 1963 jako studentka. Wkrótce, jako pracownik Działu Sztuki dokumentowała zbiór malarstwa i współpracowała przy powstawaniu wilanowskiej Galerii Portretu Polskiego. Brała udział w przygotowaniu pierwszych, najważniejszych ekspozycji w Wilanowie. W latach 1974–1982 pracowała w zakładzie Zbiorów Ikonograficznych Biblioteki Narodowej, by w roku 1993 powrócić do Wilanowa, biorąc pod opiekę kolekcję malarstwa i rzeźby. Jej sukcesem była wystawa pt. *Tron Pamiątek ku czci „Najjaśniejszego, Niezwyciężonego Jana III Sobieskiego Króla Polskiego”* w trzechsetną rocznicę śmierci króla (1996 r.). Ostatnim opracowaniem był tekst pt. *Muzeum sztuk pięknych i pomnik chwały narodowej, czyli Galeria malarstwa europejskiego i polskiego Stanisława K. Potockiego w pałacu króla Jana III w Wilanowie* (mps).

SŁOWA KLUCZOWE: Krystyna Gutowska-Dudek, kolekcja malarstwa, rysunki z kolekcji wilanowskiej

KRISTYNA GUTOWSKA-DUDEK (1 STYCZNIA 1940– 22 GRUDNIA 2022)

WSPOMNIENIE

*Anna Kwiatkowska,
Joanna Paprocka-Gajek,
Dominika Walawender-Musz
Muzeum Pałacu Króla Jana III
w Wilanowie*

Studia Wilanowskie
t. XXX, 2023, s. 571–590
Rocznik, E-ISSN: 2720-0116

ABSTRACT: Krystyna Gutowska-Dudek, curator of the painting collection of the Wilanów museum, passed away in December 2022. She was born in Warsaw. She obtained her diploma in 1964 from the Faculty of Art History at the University of Warsaw under the supervision of Professor Władysław Tomkiewicz. She became involved with Wilanów in 1963 as a student. Soon, by then already as an employee of the Art Department, she documented the painting collection and collaborated on the establishment of the Polish Portrait Gallery in Wilanów. She was involved in the preparation of the first, crucial exhibitions at the Wilanów Museum. From 1974 to 1982, she worked in the Iconographic Collections Department of the National Library before returning to Wilanów in 1993 to take charge of the painting and sculpture collection. She was responsible for the successful exhibition entitled *Tron Pamiątek ku czci 'Najjaśniejszego, Niezwyciężonego Jana III Sobieskiego Króla Polskiego'* organised on the three-hundredth anniversary of the king's death (1996). Her last study was a paper entitled *Muzeum sztuk pięknych i pomnik chwały narodowej, czyli Galeria malarstwa europejskiego i polskiego Stanisława K. Potockiego w pałacu króla Jana III w Wilanowie* (typescript).

KEYWORDS: Krystyna Gutowska-Dudek, painting collection, drawings from the Wilanów collection

Pracownicy Muzeum Pałacu Króla Jana III w Wilanowie zapamiętają Krystynę Gutowską-Dudek nie tylko jako osobę o niezwyklej pamięci do dat i wydarzeń z historii dalekiej i bliskiej, darzącej niekłamany zachwytem splendor brytyjskiego domu królewskiego, mistrzynię anegdot i historyka sztuki o zacięciu obyczajowym, ale także jako osobę życzliwą, o praktycznym podejściu do spraw zawikłanych, gotową do służenia innym zarówno wiedzą, jak i bogatym doświadczeniem życiowym. Urodziła się w Warszawie, w samym środku zawieruchy wojennej, co z pewnością miało wpływ na jej późniejszy hart ducha i zaradność życiową. Jednym z najwcześniejszych wspomnień Krystyny była przymusowa ewakuacja kobiet i dzieci z Warszawy w roku 1944, w której brała udział jako zaledwie czteroletnia dziewczynka pod opieką swej Mamy i zabrana przez nią „puchowa poducha” – dla dziecka jedyna namiastka domu i wspomnienie ciepła rodzinnego. Podróż ta zresztą o mały włos nie zakończyła się tragicznie, gdyż Krysia zaraziła się szkarlatyną. Leżącą w gorączce dziewczynką zainteresował się młody niemiecki żołnierz i w odruchu serca codziennie rano (w czasie przymusowego postoju kolumny pieszych w okolicach składu win Fukiera), w południe i wieczorem przynosił jej lampkę czerwonego wina, wierząc w jego uzdrawiającą moc. Krysia wyzdrowiała. Ostatniego dnia przed wymarszem żołnierz przyszedł się pożegnać, na zawsze. Pani Krystyna wielokrotnie, z wdzięcznością, przywoływała tę opowieść jako świadectwo skomplikowanego i niejednoznacznego charakteru natury ludzkiej.

Z tej i podobnych opowieści snutych w momentach krótkich przerw w pracy wyłania się obraz kobiety ciekawej świata i drugiego człowieka. Jej zainteresowania zawsze łączyły się ze sztuką, z którą związała całe swoje życie zawodowe. Dyplom historyka sztuki uzyskała w 1964 roku na Wydziale Historii Sztuki Uniwersytetu Warszawskiego, broniąc pracę magisterską napisaną pod kierunkiem prof. dr. Władysława Tomkiewicza. Należy tu pokrótce wspomnieć o wielkim szacunku dla autorytetu wybitnych nestorów polskiej historii sztuki (prof. Jana Białostockiego, prof. Andrzeja Ryszkiewicza, prof. Jerzego Lileyki, prof. Kazimierza Żygulskiego, prof. Mariusza Karpowicza), który cechował Krystynę zarówno na początku drogi zawodowej, jak i u jej schyłku, gdy jako samodzielny badacz podejmowała pewne próby dyskusji z ich tezami.

Pracę w Wilanowie rozpoczęła już jako studentka rok wcześniej (1963), oprowadzając wycieczki. W tym czasie w muzeum następowały radykalne zmiany. Niedofinansowanie gospodarki Wilanowa w okresie przedwojennym i rabunkowa eksploatacja pałacu w czasie II wojny światowej doprowadziły rezydencję do katastrofального stanu. Uroczystego otwarcia pałacu w Wilanowie po częściowym remoncie (wówczas oddziału Muzeum Narodowego w Warszawie) dokonano 10 września 1962 roku; dwa dni później, w rocznicę odsieczy wiedeńskiej, pałac udostępniono publiczności. Podjęte prace remontowe i reorganizacyjne

realizowały nową koncepcję funkcji pałacu, nową koncepcję muzeum i jego ekspozycji. Był to trudny, a jednocześnie fascynujący okres realizacji nowej wizji muzealniczej, selekcji resztek rozproszonych kolekcji i wyposażenia pozostałego w pałacu. Muzeum w Wilanowie prezentowało pierwszą ekspozycję w świeżo konserwowanych wnętrzach wzbogaconych odkryciami barokowych malowideł, z nielicznymi dziełami sztuki i skromnym wyposażeniem, w dużej części pochodzącymi ze zbiorów Muzeum Narodowego. Powracały rewindykowane obrazy z kolekcji wilanowskiej, meble zagrabione przez okupantów niemieckich. Zbiory wymagały rejestracji, konserwacji i udostępniania niezliczonym wycieczkom.

il. 1

Spotkanie w Radziejowicach. Siedzą od lewej: Zofia Piwarska, Maria Żukowska, Teresa Szymańska, Irena Voisé, Krystyna Gutowska-Dudek, Wilanów, przed 1985 r.

Krystyna z zapałem neofity włączyła się w nurt życia pałacu. Z podziwem i nutą nostalgii wracała myślami i w opowieściach do czasów, gdy ówczesny dyrektor muzeum, Wojciech Fijałkowski, od świtu doglądał wszelkich prac remontowych, konserwatorskich i ekspozycyjnych, niejednokrotnie sam zakasując rękawy i pracując z zespołem.

Krystyna zdobywała wówczas pierwsze szlify w zawodzie, razem z zespołem Działu Sztuki dokumentując m.in. zbiór malarstwa i uczestnicząc w powstawaniu Galerii Portretu Polskiego, która – od 1963 roku – na długie dziesięciolecia stała się wizytówką pałacu. Współpracowała ze starszymi koleżankami w opracowaniu katalogu *Portrety Osobistości Polskich znajdujących się w pokojach i w galerii Pałacu w Wilanowie*, wydane przez Muzeum Narodowe w Warszawie w 1967 roku.

Nabyty wówczas etos pracy, łączący (z braku kadry) prace merytoryczne z czysto technicznymi, dawał o sobie znać przez dziesięciolecia, gdy tajemnicą poliszynela w muzeum stała się sławetna „szuflada”, którą odziedziczyła po Irenie Voisé pani Krysia. W niej każdy w potrzebie znaleźć mógł śrubokręty, młotki, klubki, miarki i sznury, słowem – wszystko, co potrzebne do zawieszenia obrazów, a co zawsze ginie moment przed godziną „W”.

Gdy u progu XXI stulecia dyskutowano kierunek niezbędnych remontów i prac konserwatorskich, podniesiono także temat konieczności weryfikacji i unowocześnienia ekspozycji, co wiązało się m.in. z likwidacją Galerii Portretu Polskiego w tradycyjnym kształcie (jej elementy pojawiły się wśród eksponatów nowej wystawy stałej „Kolekcjonerstwo Potockich”). Chcąc uwiecznić wartości odchodzącej w przeszłość tradycyjnej koncepcji ekspozycji malarstwa, Krystyna Gutowska-Dudek podjęła się monumentalnej pracy nad publikacją stanowiącą „pamiątkę” Galerii –

Portret polski. Tradycja i świadomość historyczna (2012). Wysmakowana szata graficzna powstała we współpracy z artystą grafikiem, prof. Maciejem Buszewiczem, co warto odnotować, gdyż książka ta w konkursie o Nagrodę Klio 2013 została wyróżniona w kategorii edytorskiej.

Wróćmy jednak do lat siedemdziesiątych XX wieku. W tym czasie zainteresowania badawcze Krystyny skupiały się na malarstwie pastelowym, co zaowocowało dwoma artykułami: *Dwa pastele Anny Rajeckiej ze zbiorów wilanowskich* (1971) oraz *Louis Marteau i jego portrety uczestników obiadów czwartkowych* (1975). Ten ostatni tekst ukazał się rok po zmianie miejsca pracy na Bibliotekę Narodową w Warszawie. Do swej ulubionej tematyki będzie powracać jeszcze wielokrotnie, m.in. w książce *O pastelu i jego mistrzach* (1982), w referacie pt. *Nadworny pastelista króla Stanisława Augusta – Louis Marteau* wygłoszonym podczas obrad Sesji Konserwatorskiej Muzeum Narodowego w Warszawie w 2003 roku czy, po latach, w wydanej w 2018 roku książeczce z serii „200 lat Muzeum Wilanowskiego” *Zbiór pastelów w kolekcji pałacu w Wilanowie*.

W chwilach zadumy mówiła, że jeśli miałyby możliwość zamówienia portretu u wybitnego artysty, to wybrałaby pastel właśnie. Urzekła ją niezwykłość i ulotność tej techniki, łączącej w sobie precyzję rysunku z rozmachem malarstwa, zachwycającej intensywnością i świetlistością barw, porywającej swobodą artystycznego wyrazu. Nie bez znaczenia pozostawała też szybkość wykonania i – co podnosiła z przymrużeniem oka, czyniąc przytyk do kondycji finansowej polskich muzealników – stosunkowo niskie koszty. Podziwiała szczerze mistrzynie pastelów: Rosalbę Carrierę, Louise Élisabeth Vigée Le Brun, Emilię Dukszyńską-Dukszte czy Annę Rajecką, i знаła szczegółowo, na pamięć, ich biografie, traktując je niemal jak dobre, bliskie sercu znajome.

Praca w latach 1974–1982 w zakładzie Zbiorów Ikonograficznych Biblioteki Narodowej pozwoliła na rozszerzenie zakresu specjalizacji zawodowej i zainteresowanie rysunkiem. Powstały kolejne publikacje: *Odnaleziony rysunek Elżbiety z Mirysów Zawadzkiej* (1976) oraz *Zespół rysunków do sztuki baroku w Rosji w Bibliotece Narodowej w Warszawie* (1980). Temat pozostał jej bliski, wróciła do niego kilkanaście lat później, np. opracowując pozycje katalogowe prezentujące najcenniejsze rysunki szkół obcych w zbiorach polskich *Master European Drawings from Polish Collections* (Washington 1993).

W tym okresie rozpoczęła pracę nad najważniejszym bodaj dziełem swego życia, czterotomowym katalogiem wielotysięcznego zbioru rysunków z kolekcji wilanowskiej przekazanego w 1932 roku Bibliotece Narodowej przez właścicieli Wilanowa pt. *Rysunki z wilanowskiej kolekcji Potockich w zbiorach Biblioteki Narodowej*. Wybór opublikowanych dzieł zawiera 2000 rysunków opatrzonych ilustracjami i opisami. Pierwszy tom ukazał się w roku 1997, ostatni – w 2004. Profil zainteresowań i metodologię nakreśliła w sygnalnym artykule *Zbiór rysunków z dawnej kolekcji*

wilanowskiej w Bibliotece Narodowej w Warszawie, opublikowanym w „Studiach Wilanowskich” (1981). Z pracą nad katalogiem wiąże się dramatyczna historia. Otóż okazuje się, że za długi czas jego powstawania odpowiedzialna jest nie tylko rzetelność i drobiazgowość Autorki, ale i strata laptopa, z niemal ukończonymi dwoma tomami dzieła. Były to czasy początków cyfryzacji i powszechne dziś kopie zapasowe, także w postaci danych w chmurze, nie były w codziennym użyciu, zatem całość badań odtwarzać trzeba było z odręcznych notatek. Po latach Krystyna wspominała rzecz całą z humorem, mówiąc, że tomy te okazały się nawet lepsze od pozostałych, gdyż musiała wspinać się na wyżyny umiejętności syntetycznych i skonsolidować z braku czasu teksty, co skądinąd – jak sama przyznawała – nie było jej najmocniejszą stroną.

W 1993 roku, po niemal dwudziestu latach, Krystyna Gutowska powróciła do pracy w Wilanowie na stanowisku starszego kustosa Działu Sztuki. Powierzono jej opiekę nad kolekcją malarstwa i rzeźby.

Trzechsetna rocznica śmierci króla Jana III przypadająca w 1996 roku była w Wilanowie wydarzeniem wysokiej rangi, które spektakularny sukces, jakim była II nagroda Ministra Kultury i Sztuki „Wydarzenie roku 1996”, zawdzięczało Krystynie Gutowskiej-Dudek – autorce scenariusza i współorganizatorce wystawy pt. *Tron Pamiątek ku czci „Najjaśniejszego, Niezwyciężonego Jana III Sobieskiego Króla Polskiego”*. Brała również udział w przygotowaniu katalogu wystawy, opracowując niektóre pozycje z dziedziny malarstwa, rysunku, grafiki, rzeźby oraz uzbrojenia i wyrobów metalowych.

Wiele pozycji jej autorstwa znalazło się w katalogach kolejnych wystaw wilanowskich takich jak: *Boginie, Muzy, Bachantki...* (1999) i jej kontynuacji *Bogowie, Herosi, Śmiertelnicy...* (2002) oraz ekspozycji ogólnopolskich, jak *Malarstwo na miedzi. Paintings on Copper*, organizowanej przez Muzeum Miedzi w Legnicy w 2003 roku czy *Gdańsk dla Rzeczypospolitej w służbie Króla i Kościoła* w Muzeum Historycznym Miasta Gdańska, w 2004 roku.

Dwuczęściowa publikacja *Kolekcja wilanowska* (2005) oraz *Kolekcja wilanowska kontynuacja 1993–2011* (2012), których Krystyna Gutowska-Dudek była współautorką, opracowując 41 obrazów, stała się szansą pierwszej, niewątpliwie bardziej atrakcyjnej i pogłębionej, prezentacji najcenniejszych dzieł sztuki kolekcji wilanowskiej, będącej swoistą formą uczczenia ważnego momentu w historii muzeum wilanowskiego – jubileuszu dwusetlecia jego działalności edukacyjnej. Integralną częścią obchodów była wystawa poświęcona procesowi kształtowania kolekcji zatytułowana „*Grand Tour*”. *Narodziny kolekcji Stanisława Kostki hr. Potockiego*. Katalog wystawy, w którym Krystyna Gutowska opracowała zbiór rycin, rysunków i malarstwa europejskiego, ukazał się w 2006 roku.

W tym samym roku trafił do rąk czytelników opracowany przez nią we współpracy z Dominiką Walawender-Musz katalog *Madonny w Muzeum*

Wilanowskim, wydany przez muzeum wilanowskie. Album ten ma na swym koncie niezliczoną wprost liczbę korekt kolorystycznych, bowiem ambicją obu autorek, wspieraną mocno przez dyrekcję, była perfekcja kolorystyczna mierzona identycznością ze „stanem rzeczywistym”. Wiele osób zaangażowanych w prace zapamięta niekończące się konsylia historyków sztuki, konserwatorów, fotografów i grafików, zatwierdzające pieczołowicie każdy niemal centymetr kwadratowy wydruków próbnych. A wszystko – *in situ*, przed obrazami, w świetle lokalnym. Efekt – możliwy do oceny w książce. Swoją udział w opracowaniu zbioru malarstwa zaznaczyła również w towarzyszącej wystawie *Sekrety dwóch Amorków. Zapomniane „leonardiana” w zbiorach wilanowskich* publikacji *Zapomniane „leonardiana” w zbiorach wilanowskich. Problematyka konserwatorska*, wydanej przez Muzeum Pałac w Wilanowie w 2007 roku. W kolejnych latach pracowała nad dziełami pędzla Louisa de Silvestre’a w zbiorach wilanowskich oraz kolekcją portretów. Ostatnią opublikowaną pracą Krystyny Gutowskiej-Dudek był artykuł pod tytułem *Madonna del velo – historia obrazu* (2019), w 26 tomie „Studiów Wilanowskich”.

Od 2003 roku Krystyna Gutowska-Dudek była członkiem International Council for Curators of Dutch and Flemish Art (CODART), uczestniczyła w pracach związanych z kongresem i objazdem naukowym, poświęconym zbiorom sztuki niderlandzkiej w Polsce w 2004 roku. Jej

il. 2

Krystyna Gutowska-Dudek
w czasie wyjazdu do
Paryża na spotkanie Codart,
po 2004 r.

autorstwa jest artykuł *The Dutch and Flemish paintings from the collection of Jan III Sobieski housed in Wilanów Palace Museum*, zamieszczony „CODART Courant” (nr 8, 2004). Brała również udział w kongresie CODART w Paryżu w 2007 roku. Zaproszenie do grona członków tej ważnej międzynarodowej organizacji, skupionej wokół sztuki niderlandzkiej, holenderskiej i flamandzkiej, było dla niej szczególnie ważne i stanowiło swego rodzaju przypieczętowanie i docenienie jej dorobku badawczego i popularyzatorskiego. Krystyna widziała w nim symbol nowej epoki, czasów otwarcia na świat, pojawienia się nowych możliwości naukowych. Pamiętając świat „za żelazną kurtyną”, zdecydowanie pełniej niż młodszy koledzy potrafiła docenić skalę zmian, mówiąc z nostalgią, że urodziła się nieco za wcześnie.

Pracą-pomnikiem zarówno dla twórcy muzeum wilanowskiego, jak i autorki pierwszego pionierskiego opracowania poświęconego kolekcji malarstwa – Ireny Voisé i Teresy Pocheć-Perkowskiej – jest pozostający w formie roboczej tekst zatytułowany *Muzeum sztuk pięknych i pomnik chwały narodowej, czyli Galeria malarstwa europejskiego i polskiego Stanisława K. Potockiego w pałacu króla Jana III w Wilanowie* (maszynopis). Planowane są prace nad jego zredagowaniem i ukończeniem.

Ostatnim dniem pracy pani Krystyny w pałacu w Wilanowie był ten, w którym ogłoszono wprowadzenie stanu epidemii Covid-19. Wtedy większość z nas widziała „Panią Krysię” po raz ostatni. Pozostały efekty jej pracy w postaci opracowań, notatek i publikacji. Będą inspiracją do kolejnych prac nad kolekcją wilanowską.

Została pochowana w grobie rodzinnym na cmentarzu w Piasecznie (sektor J1, rząd 19, grób 6).

il. 3

Krystyna Gutowska-Dudek

PUBLIKACJE

Dwa pastele Anny Rajeckiej ze zbiorów wilanowskich, „Biuletyn Historii Sztuki”, t. 33, 1971, nr 2, s. 178–181.

Louis Marteau i jego portrety uczestników obiadów czwartkowych, „Rocznik Muzeum Narodowego w Warszawie”, t. 19, 1975, s. 477–536.

O pastelach i jego mistrzach, Warszawa 1982.

Odnaleziony rysunek Elżbiety z Mirysów Zawadzkiej, „Biuletyn Historii Sztuki”, t. 38, 1976, nr 2, s. 123–125.

Zespół rysunków do sztuki baroku w Rosji w Bibliotece Narodowej w Warszawie, „Biuletyn Historii Sztuki”, t. 42, 1980, nr 3/4, s. 317–328.

Zbiór rysunków z dawnej kolekcji wilanowskiej w Bibliotece Narodowej w Warszawie, „Studia Wilanowskie”, t. 7, 1981, s. 39–64.

- The Collection of Drawings from the Wilanów Collection in the National Library in Warsaw*, „*Studia Wilanowskie*”, t. 11, 1985, Special Volume vol. 1–10, s. 65–66.
- Rysunki z wilanowskiej kolekcji Potockich w zbiorach Biblioteki Narodowej*, t. 1–4, Warszawa 1997–2004.
- The Dutch and Flemish paintings from the collection of Jan III Sobieski housed in Wilanów Palace Museum*, „*CODART Courant*”, nr 8, 2004, s. 26–29.
- Sekrety dwóch Amorków. Zapomniane „leonardiana” w zbiorach wilanowskich*, w: *Zapomniane „leonardiana” w zbiorach wilanowskich. Problematyka konserwatorska*, Warszawa 2007.
- Zagmatwane dzieje „Portretu Krystyny Potockiej w wieku dzieciennym”, do 1956 roku*, *Studia Wilanowskie*, XVI, 2009, s. 26–32.
- (razem z Magdaleną Gutowską) *Zbiory pałacu w Radzynie Podlaskim – relikty minionej świetności*, w: *Radzyń Podlaski. Miasto i rezydencja*, red. G. Michalska, D. Leszczyńska, Radzyń Podlaski 2011, s. 137–169.
- Portret polski. Tradycja i świadomość historyczna*, Warszawa 2012.
- Zbiór pastelów w kolekcji pałacu w Wilanowie*, Warszawa 2018 (seria „200 lat Muzeum Wilanowskiego”).
- Między światem mitów i legend a współczesnością. Louis de Silvestre – nadworny malarz królów Polski z dynastii Wettynów*, Warszawa 2015.
- (razem z Elżbietą Modzelewską, Joanną Strombek, Pawłem Kozakiewiczem) *Madonna del Velo z przedstawieniem kardynała Paola Emilia Sfondratiego ze zbiorów wilanowskich w świetle ostatnich prac badawczych i konserwatorskich*, „*Studia Wilanowskie*”, t. 26, 2019, s. 119–152.
- Portret XVI–XIX wieku w kolekcji wilanowskiej*, w: *Muzeum Pałacu Króla Jana III w Wilanowie. Arcydzieła malarstwa*, red. D. Folga-Januszewska, Warszawa 2019, s. 383–445.

Noty katalogowe w:

- Portrety osobistości polskich znajdujące się w pokojach i galerii pałacu w Wilanowie*, Warszawa 1967.
- Tron Pamiątek ku czci „Najjaśniejszego, Niezwycięzonego Jana III Sobieskiego Króla Polskiego”*, Warszawa 1996.
- Boginie, Muzy, Bachantki...*, Warszawa 1999.
- Piękno za woalem czasu*, Warszawa 2001.
- Bogowie, Herosi, Śmiertelnicy*, Warszawa 2002.
- Malarstwo na miedzi. Paintings on Copper*, Legnica 2003.
- Gdańsk dla Rzeczypospolitej w służbie Króla i Kościoła*, Warszawa–Gdańsk 2004.
- Kolekcja wilanowska*, Warszawa 2005.
- „Grand Tour”. Narodziny kolekcji Stanisława Kostki hr. Potockiego*, Warszawa 2006.
- Madonny w Muzeum Wilanowskim*, Warszawa 2006.
- Amor polonus czyli miłość Polaków*, Warszawa 2010.
- Kolekcja wilanowska kontynuacja 1993–2011*, Warszawa 2012.

Współpraca przy wystawach

- Tron Pamiątek ku czci „Najjaśniejszego, Niezwycięzonego Jana III Sobieskiego Króla Polskiego”*, Wilanów 1996.

Boginie, Muzy, Bachantki..., Wilanów 1999.

Piękno za woalem czasu, Wilanów 2001.

Bogowie, Herosi, Śmiertelnicy..., Wilanów 2002.

Sekrety dwóch Amorków. Zapomniane „leonardiana” w zbiorach wilanowskich, Wilanów 2007.

„Grand Tour”. Narodziny kolekcji Stanisława Kostki hr. Potockiego, Wilanów 2006.

Maszynopis

Muzeum sztuk pięknych i pomnik chwały narodowej, czyli Galeria malarstwa europejskiego i polskiego Stanisława K. Potockiego w pałacu króla Jana III w Wilanowie.

Członkostwo

International Council for Curators of Dutch and Flemish Art (CODART),
od 2003 r.

SPIS ILUSTRACJI

- s. 573 Spotkanie w Radziejowicach. Siedzą od lewej: Zofia Piwarska, Maria Żukowska, Teresa Szymańska, Irena Voisé, Krystyna Gutowska-Dudek, Wilanów, przed 1985 r. Archiwum Wilanowskie
- s. 576 Krystyna Gutowska-Dudek w czasie wyjazdu do Paryża na spotkanie Codart, po 2004 r., zbiory prywatne
- s. 577 Krystyna Gutowska-Dudek, zbiory prywatne

ANNA KWIATKOWSKA

<https://orcid.org/0009-0009-4284-6737>

Historyk sztuki, starszy kustosz z 47-letnim stażem pracy w Muzeum Pałacu Króla Jana III w Wilanowie (w latach 1992–2005 na stanowisku kierownika Działu Sztuki); opiekun kolekcji zegarów i mebli. Autorka publikacji na temat medali, mebli, saskich chinoiserie, karet, zegarów, historii kolekcjonerstwa Stanisława Kostki Potockiego. Zajmuje się źródłami archiwalnymi działalności kulturotwórczej właścicieli Wilanowa.

Kontakt: akwiatkowska@muzeum-wilanow.pl

JOANNA PAPROCKA-GAJEK

<https://orcid.org/0000-0003-0170-7051>

Absolwentka historii sztuki UKSW, autorka rozprawy doktorskiej poświęconej historii warszawskiego platernictwa w latach 1822–1914. Zainteresowania badawcze koncentruje na historii zastawy stołowej, obyczajowości oraz działalności kolekcjonerskiej Stanisława Kostki Potockiego i jego potomków. Nagrodzona w konkursach: im. Prof. ks. Szczęsnego Dettlofa oraz im. Hanny

Szwankowskiej Varsaviana 2013–2014. W latach 2006–2022 kierownik Działu Sztuki MPKJIII w Wilanowie. Autorka artykułów naukowych i popularnonaukowych; redaktorka naczelna „Studiów Wilanowskich”.

Kontakt: jpaprocka@muzeum-wilanow.pl

DOMINIKA WALAWENDER-MUSZ

<https://orcid.org/0009-0003-7282-1844>

Studia wyższe ukończyła na kierunkach filozofia i historia sztuki, koncentrując swe zainteresowania badawcze wokół narodzin naukowego przyrodoznawstwa (przekład i komentarz do *De sex dierum operibus* Teodoryka z Chartres) oraz renesansowej teorii malarstwa, ze szczególnym uwzględnieniem teorii ekspresji Albertiego. Pracując w Dziale Sztuki (od 2003) na stanowisku kustosa, kuratorki zbiorów malarstwa europejskiego i malarstwa ściennego (oraz wcześniej – rzeźby), z powodzeniem kontynuuje zgłębianie zagadnień z teorii sztuki, uzupełniając je o wątki praktyczne. W tym duchu podjęła kształcenie podyplomowe z zakresu dziennikarstwa oraz zarządzania w kulturze. Autorka artykułów o malarstwie z kolekcji muzeum. Redaktor naukowy i prowadzący wydawnictw muzealnych. Kuratorka i współkuratorka wystaw czasowych i stałej ekspozycji malarstwa w MPKJIII. Żywo zainteresowana poezją, kulturą słowa i pograniczem znaczeniowym słowo-obraz.

Kontakt: dwalawender@muzeum-wilanow.pl

Wspomnienie powstało w ramach prac statutowych muzeum.